

"FN:S MILLENNIEMÅL- BEHÖVER JAG BRY MIG?"

En utställning om vårt globala ansvar

Agenda 21– kontoret tel. 018-17230
Rädda Barnen på Åland tel. 018-14394
Röda Korsets Ålandsdistrikt tel. 018-12740
Utrikesministeriets Europainformation på Åland tel. 010 3456250

MÅL 1: HALVERA EXTREM FATTIGDOM OCH SVÄLT

VISSTE DU ATT.....

- Över 1 miljard människor lever på mindre än 1 \$ / dag och varje dag dör 25 000 barn runt om i världen av svält eller svältrelaterade tillstånd.
- den mat som dagligen produceras i världen skulle räcka till 2 kg mat var åt alla. Problemet är inte brist på mat, utan orättvis resursfördelning.
- det kosta oss rika ca 1 €/ vecka och person att halvera andelen extremt fattiga av jordens befolkning.
- många av de fattigaste länderna har stora utlandsskulder. Räntorna på dessa skulder utgör långt mer än vad de får i bistånd. Deras jordbruk blir därför exportinriktat. Istället för att odla mat till den egna befolkningen, odlar man kaffe, tobak, bananer mm.
- 20 % av jordens befolkning använder över 80 % av jordens resurser. Du är en av dem.

VAD KAN JAG GÖRA?

- Köp rättvisemärkt! Då kan småbönderna i Syd försörja sig på sitt arbete. Vi finländare dricker mest kaffe i hela världen, nästan 10 kg/ person och år. Om vi alla köper ekologiskt och rättvisemärkt kaffe har det stor betydelse. Då skulle även de stora multinationella kaffebolagen tvingas ändra på sin kaffehandel.
- Ge bidrag! T.ex Röda Korsets matpaket kostar 8,50 € och ger mat för en månad till en flykting.
- Minska din resursanvändning. Om alla skulle leva som vi behövs det 4 jordklot till.
- Påverka! Läs mer på www.jubel.org. JUBEL är en organisation vars syfte är att skapa medvetenhet om kopplingen mellan stora utlandsskulder och fattigdom.

MÅL 2: UTBILDNING FÖR ALLA

VISSTE DU ATT.....

- det finns 854 miljoner analfabeter i världen. Av dem är 64 % kvinnor.
- glassinköpen i Europa under ett år motsvarar ca 6,6 miljarder €, vilket är lika mycket som det skulle kosta att ge alla barn på jorden grundutbildning.
- I världen finns 100 miljoner barn som inte går i skolan. Största delen av dem är flickor. Ytterligare 150 miljoner barn slutar skolan innan de hunnit få de mest grundläggande kunskaperna.

VAD KAN JAG GÖRA?

- Köp rättvisemärkt— det garanterar att inget barnarbete förekommer. Rättvisemärkt ger också bättre betalt för odlarna vilket ger dem råd att skicka sina barn till skolan
- Stöd t.ex. UNICEF:s skolprojekt - ett skolår för ett barn i Zimbabwe kostar 28 €
- Stöd Rädda Barnens fadderprojekt, flickskolan Materi Girls Centre i Kenya. Ring 018-14394 för mer information.
- Stöd Rädda Barnens världsomfattande kampanj – Rewrite the Future – för att fler barn i konfliktdrabbade områden ska få gå i skolan och för att kvaliteten på utbildningen ska bli bättre. Ring tel.14394 för mer information.
- Stöd byggandet av en grundskola i Dongobesh. Betala in till 203218-21939. Projektansvarig: Gottfrid Stenroos/församlingen Ordet. Alla pengar går till skolbygget, inget till administration

"Det är mycket bättre att gå i skolan och lära sig för livet än att lära av kriget. Om vi alla går i skolan så blir det kanske inte fler krig."

Sarah, 15 år, södra Sudan

MÅL 3 JÄMSTÄLLDHET MELLAN KÖNEN

VISSTE DU ATT.....

- 1 % av förmögenheten i världen ägs av kvinnor— 99 % ägs av män
- 66 % av allt arbete utförs av kvinnor, medan de förtjänar 10 % av inkomsterna
- 98,5 % av allt våld i världen utförs av män, 1,5 % av kvinnor

VAD KAN JAG GÖRA?

- Flera organisationer ger så kallade "microlån" till kvinnor så de kan försörja sig och sin familj. T.ex bedriver Kyrkornas Utlandshjälp arbete i Kambodja där de ger microlån till kvinnor: 30 \$ att köpa en gris, 200 \$ för en vävstol, 100 \$ för att starta en bybutik eller 2 \$ för en höna. Stöd en sådan organisation!
- Stöd Amnestys kampanj mot kvinnovåld genom att skriva på deras listor (eller bli medlem)
- Rösta på en kvinna!
- Bli medsystem! Då stöder du Rädda Barnens arbete för jämställdhet mellan flickor och pojkar och arbetet mot könsstympning. Ring 018-14394.
- Stöd Emmaus och Ålands Fredsinstitutets arbete för kvinnor i Litauen. Ring 018-17069 för mera information.

MÅL 4: MINSKA BARNDÖDLIGHETEN MED 2/3

VISSTE DU ATT.....

- Varje år dör elva miljoner barn innan de fyllt fem år. Det motsvarar 30 000 barn om dagen. De flesta dör av svält eller sjukdomar som kunde ha förebyggts
- i 50 länder i världen lider mer än vart femte barn av undernäring
- Varje år dör 1,8 miljoner barn av diarréer som skulle kunna förebyggas med ett glas rent dricksvatten och tillgång till toalett
- Undersökningar visar att barn till kvinnor som fått grundskoleutbildning har dubbelt så stor chans att överleva som barn till kvinnor med mindre utbildning

VAD KAN JAG GÖRA?

- Bli fadder! Många organisationer hjälper dig med det. T.ex Rädda Barnen, Hoppets Stjärna m.fl.
- UNICEF har ett "Världsbarnbidrag" som du kan betala en valfri summa till varje månad. För 20 € får ett barn vaccinationer mot sex livsfarliga sjukdomar. Ring 09– 584 501
- Bojkotta Nestlé! Nestlé marknadsför modersmjölksersättning så ansvarslöst att de, enligt UNICEF, bidrar till att 1,5 miljon barn dör varje år. Bl.a. för att modersmjölken blandas ut i orent vatten eller för att mödrarna slutar amma. Exempel på Nestlés produkter: Nescafé, Perrier, Bona, Pirkka barnmat, Mövenpick, After Eight mm.

MÅL 5: MINSKA MÖDRADÖDLIGHETEN

VISSTE DU ATT.....

- det skulle kosta 2,4 miljarder \$ att halvera andelen människor som saknar rent dricksvatten — det är mindre än vad vi i Europa gör av med på alkohol på 10 dagar
- varje år dör mer än en halv miljon kvinnor i samband med graviditet och barnafödelse

VAD KAN JAG GÖRA?

- Stöd organisationer som bygger ut hälsovården i u-länderna. T.ex UNICEF:s världsbarbidrag— för 30 € får man 30 stetoskop för att lyssna på fosterljud med.
- Köp ekologiskt! Plantagevaror som kaffe, bomull, bananer, the, kakao besprutas med gifter som är förbjudna här t.ex. DDT, lindan. Enligt WHO förgiftas 25 miljoner lantarbetare varje år. Gifterna tränger ner i grundvattnet och förgiftar jordarna.

MÅL 6 BEKÄMPA HIV- SPRIDNING OCH MALARIA

VISSTE DU ATT.....

- en av fem vuxna i Afrika är HIV– smittade. 5500 afrikaner/dygn dör i AIDS.
- över 11 miljoner barn i Afrika är föräldralösa pga att deras föräldrar dött i AIDS.
- en tredjedel av jordens befolkning saknar tillgång till grundläggande och nödvändiga läkemedel.

VAD KAN JAG GÖRA?

- Använd kondom
- Stöd finska UNICEF:s arbete i Kaliningrad. De sprider information om smittorisker, arbetar med sprutnarkomaner, har telefonrådgivning och grundar barnhem för barn till HIV-smittade.
- Stöd fadderbarnsprojekt!
- Stöd "Läkare utan gränser" och deras kampanj "Access to essential medicines". Se närmare www.lakareutangranser.se

MÅL 8: ETT GLOBALT PARTNERSKAP FÖR UTVECKLING

VISSTE DU ATT.....

- biståndet i världen måste fördubblas för att mål 1 - 7 skall uppnås. Det skulle ändå bara motsvara 0,5 % av BNP i givarländerna, långt under det mål på 0,7 % som FN:s medlemsländer åtog sig redan 1970.
- varje mjölkko i EU får mer i bidrag från den egna regeringen än vad en afrikan söder om Sahara får i bistånd från våra länder.

VAD KAN JAG GÖRA?

- Skicka kort eller brev till din riksdagsman och berätta att du vill att Finland höjer sitt bistånd till 0,7 % av BNP som de har lovat.
- Köp lokalt och ekologiskt producerad mat. Då stöder du inte de orättvisa internationella livsmedelsmarknaderna.
- Köp rättvisemärkt! Då visar du att du vill ha ett mer rättvist handelssystem.
- Bojkotta multinationella storbolag som inte har några etiska och ekologiska koder.
- Kräv att din riksdagsman eller att EU-kommissionen (kommissionens representation i Helsingfors nås på tel. 09-622 6544 eller burhel@cec.eu.int) arbetar för att få bort orättvisa handelstullar på produkter från u-länderna.

FN:S MILLENNIEMÅL

Inför millennieskiftet undertecknade världens regeringar en millenniedeklaration som också innehåller åtta konkreta mål hur världens stora problem skall lösas till år 2015. De åtta målen är:

1. Utplåna extrem fattigdom och hunger
2. Grundutbildning för alla
3. Förbättra jämställdheten och öka kvinnors makt
4. Minska barndödligheten
5. Förbättra mödrahälsan
6. Bekämpa hiv/aids, malaria och andra sjukdomar
7. Säkra en miljövänlig, hållbar utveckling
8. Skapa ett globalt partnerskap för utveckling

Även om det var världens regeringar som undertecknade deklarationen, kommer aldrig målen att kunna uppnås om inte alla, regeringar, medborgarorganisationer och enskilda, engagerar sig i arbetet. Därför har vi på Åland bildat ett nätverk av organisationer som samarbetar för att öka kännedomen om millenniemålen. Syftet är att få ålänningarna att känna ansvar för att målen uppfylls och lyfta fram hur man som privatperson eller organisation konkret kan bidra till det. En del i arbetet är utställningen "FN:s Millenniemål— behöver jag bry mig?" Utställningen består av åtta informationsskärmar samt detta häfte.

KÄLLOR:

FN (UNICEF, UNEP, UNDP)
Matdags- kampanjen
Kyrkornas utlandshjälp
Röda Korset
OmVärlden
Rädda Barnen
World food report
Human Development Report
Miljöförbundet Jordens Vänner

**TEXT & PRODUKTION:
ÅLANDS AGENDA 21- KONTOR**